

Viena diena po Sausio 13-sios. Seimo plenarinis posėdis. Tarp aibe klausimų, du iš jų svarbūs mūsų visų demokratijai, kurią taip minėjome vakar, prisimindami, kas tą demokratiją mums atnešė.

Pirmasis balsavimas: Seimas spres dėl LR Prezidento Veto, kuriuo jis atmetė parlamento priimtą įstatymo nutarimą dėl 3 proc. kartelės kandidatuojančių į Seimą.

Antrasis: Seimo balsavimas dėl Žiniasklaidos rėmimo fondo, naikinant Spaudos radijo ir televizijos rėmimo fondą, o jo vieninteliu dalininku bus valstybė – tai yra Kultūros ministerija.

Pirmasis įstatymas leis į LR Seimą patekti lengviau, nes balsų surinkti reikės mažiau, o tuo tai, pažvelgus į reitingus, labai palanku patiems LVŽS politikams. Antrasis įstatymas leis politikams minkštosiomis priemonėmis valdyti žiniasklaidos priemones skirstant joms lėšas.

Trys procentai ir Žurnalistų rėmimo fondas

Apie 3 procentus pasisakė jau visi, kas norėjo. Likus pusei metų iki rinkimų labai skubama priimti šį įstatymo projektą, taip išbalansuojant rinkiminę susitemą. Visa tai – jau aptarė. LR Prezidentas vetavo šį įstatymą, kaip iš principo kenksmingą demokratijai ir sudaranti sąlygas politiniam chaosui.

Tačiau apie naują Žurnalistų rėmimo fondą plačios visuomenės diskusijos nebuvo. Taip, vakar pasisakė D. Radzevičius – žurnalistų sąjungos prezidentas, – sukritikavęs naujojo fondo kūrimą. Pasisakė ir kultūrinių periodinių leidinių asociacija, taip pat nepritardama šiam fondui. Nuogastaujama, kad fondo pinigus pradės skirstyti Kultūros ministerija – ji lieka vienintelė naujojo fondo dalininke. Sumažėja kultūrai ir žiniasklaidai atstovaujančių narių skaičius fondo sudėtyje. Tai kelia demokratijos klausimą dėl politikų noro būti atsakingiems už pinigų skirstymą žiniasklaidai. Šiame kontekste galima prisiminti dar praeitą savaitę skambėjusią istoriją, kaip Vilniaus rajono politikai skirto žiniasklaidai skirtus pinigus savo partiečiams ir draugams. Toks fondas gali pridaryti nemažai žalos žiniasklaidos objektyvumui. Ypatingai ten, kur jo ir taip labai trūksta – regioninė žiniasklaidoj.

Kam vakar degė laužai?

Įstatymų principas yra ginti demokratijos pagrindus ir sudaryti visiems lygias sąlygas teisinėje valstybėje ir pilietinėje visuomenėje. Vakare buvo užkurti laužai trijuose vietose: prie LR Seimo, TV Bokšto ir spaudos rūmų. Vietų, kurias saugojo mūsų pilietinė visuomenė, nes aiškiai suprato, kas yra mūsų demokratijos pagrindas. Dieną po laužų valdančioji dauguma

kėsinaisi būtent į šias esmines mūsų valstybės institucijas. Šiandien svarstyteni įstatymai yra skirti sava valdančiajai daugumai, o ne sudaryti visiems lygias sąlygas ir demokratijos sklaidai mūsų visuomenėje. Juk pirmasis įstatymas, atmetant Prezidento veto, sudarys sąlygas lengviau patekti į parlamentą dabartinei valdančiajai daugumai, kuri sparčiai praranda visuomenės pasitikėjimą. Antrasis įstatymas realiai įkurs fondą, per finansus kontroliuojančią žiniasklaidą. O tai iš esmės yra labai kenksminga ne tik žodžio laisvei, bet ir visai demokratijai. Nes be kritiškos ir stiprios žiniasklaidos su šia valstybe visi galės daryti, ką tik nori. Jau nekalbant apie tai, jog taip paprastai žiniasklaidoje bus galima pasigražinti savo įvaizdį ir prieš tuos pačius rinkimus į Seimą, į kurią taip stengiamasi patekti, lipant per daug mažesnę slenkstį.

Vaidas Rusys

